

EDINOST

Glasiló slovenskega političnega društva za Primorsko.

*V edinstu je moč

«EDINOST» izhaja vsako saboto zjutraj; cema za vse leto je 4 gl. 40 kr., za polu leta 2 gl. 20 kr., za štiri leta 1 gl. 10 kr. — Posredna številka se dobivajo pri opravištvu in v tridkali v Trstu po 7 kr., v Gorici in v Ajdovšini po 8 kr. — Narodna, reklamna in inserata prejema Opravištvo v Zonta 5.

Val dopisi se pošiljajo Uredništvu v via S. Lazzaro Tip. Huals; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Izposilni listi in dostavljeni se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z dobitimi škrkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Prijateljem našega lista!

Zelja mnogih rodoljubov in tudi potreba je, da list «EDINOST» izhaja vsak teden po dvakrat, posebno pa ob času razstave tržaške, ki bo uže sama ob sebi dajala listu toliko gradiva, da bi se ga v tedniku ne moglo tako obširno porabiti, kakor bi dobro bilo na korist našemu narodu, kateri se obilo peča s trgovino in obrtnijo. — Trst je za naš narod tako važno mesto, da moramo tukaj imeti dober list, kateri večkrat v tednu prinaša spremembe, novosti in statistične podatke, zadevajoče trgovino tega prvega avstrijskega pomorskega pristanišča. Treba je, da Slovenci začnemo z večjo ozbiljnostjo delati na gmotnem polji in tako delovanje bi pospeševal posebno list, ki bi se bavil v prvej vrsti z gmotnimi prašanji in bi po večkrat na teden izhajal tukaj v Trstu, središču trgovskega gibanja. Tudi bi tak list bolj imponiral našim nasprotnikom, kateri imajo v Trstu več dnevnikov in vse polno listov, ki po enkrat in večkrat v tednu širijo nam nasprotna menenja.

Dobro bi bilo celo, da bi naš list postal dnevnik; a naše moči za zdaj tega še ne dopuščajo; mi moramo polagoma in varno napredovati in velik napredek bo uže ta, ako list po dvakrat na teden izhajemo. To smo po dobrem premišljevanju tudi sklenoli, in so našem listu zagotovljene take duševne moči, da bo list na vsako stran zanimiv in koristen. Treba je le še materialne podpore, to je, nekoliko več naročnikov, nego jih ima list dosedaj. Kakor tednik se je «EDINOST» s svojimi naročniki dobro izplačala; da pa bo mogla enako dobro napredovati, ako 2krat na teden izhaja, treba je listu vsaj še 150 do 200 novih zanesljivih naročnikov. Cena listu se poveša le za gl. 1.60 na leto, tako, da bo list stal za vse leto gl. 6.—, za polu leta gl. 3.—, za četrt leta gl. 1.50.

Nepremožnim kmetom in rokolcem bomo, ako se oglašé, ceno radi še nekoliko znižali; posebno radi pa smo priprav-

ljeni znižati ceno dijakom. List bo de prinašal, kakor dosedaj, uvodne članke, dopise, razne vesti, podučljive in krakčasne podlistke, držal se bo starega, dobro znanega programa; — le to bo razlika, da bo obrabial več pozornosti, nego dosedaj, trgovini, obrtniji in sploh narodnemu gospodarstvu; v tem obziru ima biti nekoliko različen od drugih slovenskih listov; — o razstavi bo list obširno poročal in po mogočosti tu in tam prinese tudi kako sliko važnih razstavljenih predmetov.

Gledé vsega tega prosimo rodoljube in prijatelje našega lista, naj nam pridobé naročnikov, kateri naj se blagovoljno oglašé do konca t. m., da bomo do 1. julija poznali število naročnikov, ker uže s tem dnevom začne «EDINOST» po 2krat na teden izhajati, in bo izhajala vsako sredo in vsako soboto, gotovo saj do konca tega leta, ako se izplača, pa tudi nadalje.

Razposlali smo dotična posebna vabila mnogim narodnjakom po Slovenskem; nekateri so nam uže odpisali in nam poslali novih naročnikov. Prosimo tudi druge, ki nam še niso odgovorili, naj nam blagovoljé odgovoriti najdalje do 29. ali 30. t. m. Naj nam naklanjajo tudi drugi rodoljubi, katerih nismo posebe prosili, mnogo dobrih, zanesljivih naročnikov.

Ob enem pa prosimo, naj nam naši prijatelji odslej dopisujejo še pridnejše, nego dosedaj. — Trst je važen, naši sovražniki imajo tukaj glavni tabor, zato je treba, da se tukaj utrdimo, v ta namen pa je silno treba podpore vsega naroda.

Na zdar!

Lastništvo in uredništvo.

Po volitvah v okolici.

II.

V nedeljo je bil po vsej tržaški okolici ljut volilni boj, posebno pa v I., IV. in V. okraju.

Zmagali so kandidatje «Edinosti» v teh le okrajih:

V I. okraju gosp. J. Pagan.

II. » » » Ant. Dejak.

stellum nobile vino Pucium (Plin. L. XXII. 18.); nadalje pravi: Pucinska vina na pečolah sozrejajo: «Pucina vina in saxo coquantur» Plin. I. XVII. 3.); in: «Livija Avgustova je 83 let dočakala, ker je pučinsko vino pila;» to vino raste v zalivu jadranskega morja ne daleč od izviru Timave reke, kler na kamenitem bregu morskí veter malo veder vina prekuha, sploh ga imajo za najboljši lek. To je menda ono vino, kojega Grei jako hvaleči imeujejo Precianum (pictanum?) iz adrijskega zaliva. (Plin. I. XIV. c. 8.) Kaj je Pucium drugo nego v Pečianah, in Precianum drugo nego Brežin?

Razumnemu človeku vendar ne more ugajati razlaga prof. Pervanoglu: «Puciu, od lat. pux, picis = smola, kajti je bilo črno ko smolas. (Archeografo Triest. VI. p. 17. s. seg.: «vin di pino — picato — Pucium»). Tudi ni Puciu = Prosek, kakor mnogi mislijo, kajti: prosek je belo vino, a pucinsko vino je bilo črno (nigerrimum — črno ko zajéja kri), tudi ne Črnokalec, kakor meni Valvasor, kajti isterski Črnokalec je močno večnoma belo vino smoškaté. Ni teško dokazati, da se tudi ina reka Timave (štivanske), kakor tuli poznejše ime te vode: Tuba najnaravnije iz slovenskega jezika razlaga. Tima — močvirje, in tuba = duba, kar je sedaj: Zdob = izliv reke (Soče v morje). Res da je tudi latinska beseda tuba, ki pa ima ves drug pomen; namreč trobenta. Prav od Tube — dube (dolbe) je dobil grad Devin svoje ime, kajti v najstarejših listinah je pisan: Dubin, Tubein Tybein (grad), in š se večkrat menja v s, torej Duvin (talijanski: Duino) in naposled Davin — Devin. Tudi se nahaja v nemških listinah: Ortuvene, Ortona, kar je popačeno iz slov. rt — dubin, t. j. nos pri Dubi — Timavi. Morda je slično dobil ime Devin (sedaj Theben) nekdanji glavni grad moravskega kneza pri izlivu Morave v Donavo

VIII. okraju gosp. Štefan Nadlišek.

VI. » » » Ivan Nabergoj.

V četrtem okraju je zmagal nek Cesare, ki je kandidiral na svojo roko, mož je bogat Italijan, pa še ni gotovo, ali bo šel s «Progressovi», ali s patrijoti, ali boe divji. S «Progressovi» bi uže zarad tega ne mogel hoditi, ker je navezan na državno vlado, od katere dobiva na leto okoli 20,000 gl. za pošte v Dalmaciji.

V 5. okraju je zmagal patrijot gosp. Burgstaller proti bolj odločnemu narodnjaku, gosp. Mihi Urbančiču.

V prvem okraju je bil boj srilit, kakor je to uže znano iz poprejšnjih števil našega lista; «Progressovi» so za ta okraj potrosili par tisoč gold., kar je obče znano, ker kupovali so glasove po 2, 3, 5 do gl. 10, agitatorjev so imeli nad 30 in vsi so bili dobro plačani, južine so stale nad gl. 500, sploh se je čuditi, da niso vrli škedenci podlegli mamoni. A škedenci so Goraucuhija tako za nos vodili, da boe teško «Progresso» več tam trosil denarja, kajti Pagan je dobil 250, mej tem ko jih je imel njegov nasprotnik le nekaj nad 80 glasov.

V drugem in tretjem okraju se naši nasprotniki niso niti upali postaviti kandidatov, ker so bili prepričani, da bo vse brezuspšno, oni poznajo značajne Trobec, Zulijane in druge, ki ne daó do sebe. Menimo, da je to najlepše spridevalo za vollice III. okraja, ki so najbližje mestu in vendar stojé hrabro na braniku Slovanstva.

V četrtem okraju je postavila «Edinost» značajnega gosp. Živica zarad tega, ker se je žrtoval v mestu. — Mož je vreden popolnoma našega zaupanja in vsi značajni možje iz sv. Jerneja, kakor sta oba g. Martelanca, g. Pogorelec z Grete, g. Požar, Primožič, Gerlanec, vsi ti stebri našega naroda na obalih «Adrije» so volili našega kandidata, kateri je dobil 92 glasov nasproti cesaru, kateri je imel 107 glasov. A kako se je zgojilo, da je ta okraj, ki je dozdaj še vedno držal se nasvetov omejenih značajnih mož, napravil sramoto sebi in v obče Slovincem? Znano je dobro, da je magistrat v sv. Jernej vrinol necega scapo distrettuale, trdega Laha, in da ima ta Lah nalogo irredentovskega apostola v sv. Jerneji. Ta mož se je porazumel z rojanskim mežnarjem in z dvema gostilničarjema, katera sta lovila manj značajne in bolj odvisne, posebno pa žejne vollice na «évinc» v polobi steklenice. Mi dobro vemo,

da se je trosil denar in da imamo pred seboj tudi izdajice, a da bi te izdajice zmagale, to nas je iznenadilo. Te izdajice so se posluževale tudi nepostavnih sredstev, tako na priliko se sliši, da so bili oddani volilni listi takih mož, ki so uže mrtvi, da so bili nekateri glasi pridobljeni na nepostavni način in da je nek «scapovila» premenjal v zaprtém prostoru pred rojansko šolo našim ljudem glasovnice. Prepričali smo se, da je mestna policija zabranila našim ljudem vhod v dvorišče, kler je šola, do česar ni imela pravice, ker vsakdo sme v ono dvorišče, kler je tudi farovž. S kratka, mi poznamo vse grde manevre, katere so na them pripravljali lahoni v družbi z našimi izdajalci; a mi nočemo vollicem seči v besedo, oni sami v protestu stvar natančno popišejo in dokažejo. Reči pa moremo, da so one izdajice, ki so na dan volitve le v tla gledali, pa skrito pili v katakombah, sami sebi napravili največjo sramoto, ker pokažejo jih svetu značajnejši ljudje onega okraja.

V V. okraju je imela stvar poseben obraz, velja torej, da tudi to volitev natančneji popišemo, akopram ni prinesla stranki stvarne škode, ker izvoljenec je bil uže večkrat poslanec okolice. Šlo je zdaj za princip, da ne postavimo nobenega takega kandidata za mestni zbor, ki je uže državni poslanec; g. Nabergoj sam ne bi bil več prevzel dež. poslanstva, ako bi bili imeli pri rokah kandidata, ki bi zadosti poznan bil in upljičen v 6. razredu, a prav zarad nevarnosti v 6. razredu smo bili primorani Nabergoja siliti, da zarad bolj gotove zmage še to pot prevzame poslanstvo. Ako pa smo v 6. razredu napravili eno izjemo, toliko težavnije je bilo, dopustiti še drugo izjemo v 5. okraju; zato pa, in ker smo gotovi, da je g. Urbančič bolj odločno naroden mož in saj toliko zmoežen, kakor g. Burgstaller, zato smo ga kandidirali po sklepu zaupnih mož in odbora «Edinosti». Nismo nikoli mislili, da gosp. Burgstaller ne boe toliko patrijotičen, da ne boe uvaževal nujnih razlogov in da pri nem premaga čestiteljnost nad patrijotizmom. Mi vemo, da ne boe delal gosp. Burgstaller proti okolici, a to bi vendar enkrat radi konstatirali, da je V. okraj — okraj slovenskih vollicev, ne pa «Burgstallerjev okraj», kakor ga on vedno imenuje: «mio distretto». Mi želimo v interesu našega naroda, da so vollice okolice politično neodvisni ljudje, ne pa ponižne sluge kacega «Naboe» in s tem

Podlistek.

Trst in okolica.

(Zgodovinska črtice, spisuje M. Skalovič.)

(Dalje.)

Gledé narodnosti po naših pokrajinah stanujočim narodov moramo oprezní biti, kajti kakor se dan denes Talijani motijo in bi na vsak način hoteli dokazati, da vsa Istra je talijanska, isto so se stari ljudje tudi lahko motili. Slišali so, tam so Kelti, in so tudi napisali, kakor Nemci, ki slišijo in berejo: Kranjsko je nemška dežela, in mnogi še dandenes v razsvetljenem (?) 19. veku se trdovratno starih pomot držé. V presojevanju zgo lovinskega materiala je treba mnogo stvari uvaževati: imena, zapisane beležke bodisi na kamenih, orodji, in ljudska sporočila.

Gori sem uže navedel različne razlage imena Trst (stari Tergeste) in mislim, da mi velika večina čitatelev mora pritrčiti, da najpametnejša izpeljava imena je slovenskega korena, in isto tako vseh imen okoličin vasi. All iz one dobe je še drugih dokazov, da Slovani (naj jih uže imenujejo Veneti ali Karne) so uže davno pred 6. stoletjem po Kr. tukaj bivali. Kako neki se boe ime slavnega grada Pucium razlagati, ako ne iz Slovenskega? To sem še le viani zvedel. Peljem se v Šivan na Kresov dan in vprašam voznika: «Je-li ste bili v gradu devinskem?» (Duino.) «Da!» odgovori, «tudi vina sem poskušal v grajske kleti, a najboljše se mi je dopadal teran iz nogratia v Pečianah!» Nu, si mislim, kam češ bolje razlage imena uže za časa rimskega cesarja Avgusta, toraj pred 1900 leti slovečega. Plinij pravi, da je za njegove dobe bil grad Puciu po izvrstnem vinu sloveč: «ca-

reko; kakor prof. S. Rutar piše («Lj. Zvon» II. p. 16.), imenovali so fulski letopisci l. 861 oni grad: «Donia (= Douina?), id est puella;» in torej bi se Devin grad ol kake deve — device tako nazval.

Ne zlagamo se pa z talijansko izpeljavo Duina od furlanskega «Zulius», kakor misli isti g. prof. («Soča» l. 16. od 1880), tudi ne s hrvat. «duvna» — nuna, kakor je pravljica, da je neka nuna prinesla devinskemu grofu otročiča od izpoden žene, in da jo je ukazal vreči (nuno) z otrokom vred v globočino (dubino — pučino) morskó. Bodisi temu kakor drago, to je stalno, da vsa ta imena so slovanstva, in toraj so Slovani bivali v teh pokrajinah še pred prihodom Rimljanov, in zlasti Veneti so bili, da jih tako imujemo, tukajšnji Praslavlani.

L. 202 pred K. so se Veneti udali Rimljanom, in so Karni večkrat prihajali s hrilov na friulsko ravno, zato je poslalo rimsko starešinstvo tri odbornike (triumviri) P. Scipio Natica, C. Flaminius, in L. Manelija, da utemélé kot tabor proti navalom gorjancev mesto Akvilejo. (Ogledj, l. 182 pred K. odpóšljejo 3000 latinskim naseljencem v Ogledj, in l. 169 pred Kr. na prošnje prvih še drugih 1500 rimske obeitelji. To je bilo slavno mesto, «kluju Italije» od severne strani, jako utjeno, dat od cesarja Mark Aurelija (163 po Kr.) najmočnejša trajava rimske države, glavna cesta («rimska cesta uzglajena») Emilija se iz Italije do Ogledja napelje, ter tukaj

Navadno izpeljujejo ime Akvileja od lat. aquila — orel, ker se je pri utemeljenji mesta on orel prikazal (?). Zvalo se je tudi Akvilegia — vodeno (aquam legere) mesto. Naš stari nosilec Trstenjak pa izvaja to ime od: Akia — akvita, temno (zaradi močvirnih tal večkrat megleno) mesto; litovski: akita, temen; prusk: aglo; megleno vreme. (Slov. elem. v venetčinu st. 89.)

na vse od Rimljanov pridobljene dežele v Rencijo, Norik, Panonijo, Istro in Dalmacijo kakor vrinovi jednega debla razprostira. Strabo (l. V.) pravi: «Akvileja je glavno trgovinsko mesto vsom ilirskim rodovom do reke Dunave. Semkaj prihajajo po prekmorsko robo in po vino, in olje; donajajo pa sužnje, blago (goveda in ovce) in kože». In Herodian (l. VIII. c. 2.) pravi: «Ogledj je uže dalj časa znamenito mesto, (l. 200 po Kr.) dosti obljudeno od domačinov in tujcem, po svojej primernej legi kakor navlašé ustvarjeno za trgovino Italije; skoraj je bilo recimo, predmestje ilirsko. Vse pridelke dežele so po suhem in po vodi (morji in rekah) v mesto spravljali. Posebno je kraj primeren za vinarstvo, od todi so razposiljali vino v one kraje, kler trta ne rodi». Ko je mesto bilo v največem cvetu, brojilo je do polu milijona ljudi, imenovalo se je tudi «drugi Rim» (Roma secunda), in še dan denes mu prajijo v nekaterih krajih na Notranjskem: Mali Rim. Mnogi rimski cesarji od Avgusta do Honorija so dalj časa v Ogledji bivali, kler so imeli krasno palačo. Tam je bila velika vojaška kosarna za rimske legije vésti do 30,000 mož; bile so tam velikanske žitnice, ogromna tvornice (fabrike?) za tkanino, iz koje so vojakí obledo dobivali in mornarica (flota) jadra. Odtelek flote (ladij), ki se je zval «beneška flota», imel je zatok pri Gradu (Grado). Tam je bilo srelišče mejnarodne trgovine, in zato je naš Trst bil takrat v primeri, kakor dandenes Mile (Muggia) proti Trstu. Trstu je bila glavna ovira njegova lega v kotlini med kraškiimi gorami, in zaradi tega je bilo težavno občeenje z notranjskimi pokrajinaimi do najpovejših časov, a pomorska trgovina se je stekala takrat v Ogledj. Gotovo so tržiili Ogledjci tudi s Tržčaní, a vendar se Trst še le omenja za dobe slavnega Julija Cezarja, okolo 50. l. pred Krist. (Com. de bel. Gal. l. VIII.

sno delali za *pošteno stvar*. Ako gospod Burgstaller pravi, da je edino on gospodar kandidate postavljati v V. okraju, vendar se močno moti, kajti to bi bilo neko novošestvo »robtvo«. Može biti bogat, to *čutimo* vselej, kadar ga vidimo in slišimo, a to mu še ne daje pravice o svojih volilnih mislih, da so njegovi *robtvi*. Nas je sram, ako samo mislimo, da mož tako nizko sodi o našem narodu. Pa vse to brez zamere, mi hočemo priznati g. Burgstallerju, da se je včasih tudi potezal za koristi okolice in torej storil svojo dolžnost kot mestni svetovalec, saj proti interesom okolice mu ni niti mogoče delati, (mi menimo vedno le materijalne interese, ker za duševne, oziroma narodne koristi okoličanov še ni nikoli odprl ust), ker on sam ima svoja posestva v okolici ter skupne interese z vsemi okoličani. Prav je, da je gospod Burgstaller dal točno pred volitvijo 30 ali 50 gl. za ubogo na Opčinah, Bog mu plati, ako je dal iz plemenitega namena, kakor to Bog zaukačuje. Prav pa ni, da se je ta miloščina porabila za agitacijo, prav ni, da je nekdo z vzvišenega mesta ščeval na poštene ljudi, ter jih imenoval zapeljivce, spake, zmaje itd., samo zato ker so agitovali za odločnega narodnjaka Urbančiča. Mi prašamo onega gospoda, ako pozna gospoda Štruklja, Trobca itd., ki so delali za Urbančiča in ako ni morda sam prepričan, da oba ta moža uživata po vsej pravici (ne zaradi denarja in višje službe) več zasluženega spoštovanja, nego marsikateri nepoklicani agitator za posvete strasti in poželjivosti kacega »bogatina«. Moj Bog! kam pridemo, ako se bo pri nas ponavljalo Aronovo češčenje »zlatega teleta«!

Tudi v šestem okraju smo žalibože zapazili neko poskušnjo od strani enega po Bogu poslanega, da uči naš narod edino resnične morale, kako bi se dalo vreči vrlega Nabergoja, na katerega so po pravici ponosni naši *značajni* okoličani. A stvar so še o pravem času zadušili naši prijatelji in zaradi tega je naš Nabergoj zdaj bolj sijajno zmagal, nego kdaj poprej: dobil je 151 glasov, vsi njegovi nasprotniki pa le 49. Tudi v tem slučaju bi morali govoriti ozbiljno besedo, a do tega pridemo kesneje, ko bomo v obče govorili o nadlogah okolice.

Kakor razvidno iz tega poročila, držali so se hvalevredno 3, 6, 2 in 1 okraj, ker niso dali do sebe zapeljivcem. Zatorej kličemo volilcem teh okrajev navdušeni »Živio!« in želimo, da bi jim po treh letih mogli zopet čestitati.

Volilcem 5. okraja tudi ravno ne očitamo, da so svoj narod zatajili, oni se samo niso držali discipline, ker mnogo mož, ki so se poprej izrekli za Urbančiča, glasovali je potem za Burgstallerja; Burgstaller sicer ni našega rodu, a še enkrat pravimo, tudi naš neprijatelj ni.

Značajni možje 4. okraja pa naj delajo precej na to, da se zaduši korupcija, katero so vgnjezdili v tem okraju zapeljani po »capovili«, nek mežnar in dva oštirja, da pri prihodnji volitvi slavno popravijo, kar so ta pot poškodovali slabi ljudje.

Dopisi.

V Trstu 17. junija.

Zadnje nedeljo je prinesla praška »Politik« zanimiv dopis o političnem stanju slovenskega naroda in o zidanju »Narodnega doma« v Ljubljani. Dopisnik predlaga, naj se zidanje »Na-

c. 24): »Cezar pošlje 15. legijo v Galijo, da brani rimske naselbine, in da se ne prigradi, kakor v prejšnjem poletju *Tržačanom* ko so ih roparske drnali napadle in potokle.« To je bolj razjasnil Appian (III. c. VIII.), ki je zapisnik cesarja Avgusta pred seboj imel, kako je Avgust l. 35. pred Kristom napadel Japide (po sedanji Pivki, Brkinih, Čičariji bivajoče), ker so v poslednjih 20 letih (od 55—35 pred Kr.) mnogo-krat čez hribe priburmel celo do Ogleja in so rimske naselbine Trst oropali. Zgodovinarji se ujemajo v tem, da je Trst postal iz »karnskega sela« rimska naselbina okoli 130. l. pred K. potem ko je rimski vojskovođa (konsul) Sempronij tudi tam Japide premagal. Japidi so bili mestno ozidje podrl, ali Avgust je zopet ponovil rimsko naselbino l. 32. pred Kr. ter mesto z močnejšim ozidjem ogradil, kakor pričuje napis na nekem kamenu iz one dobe: (Imp. Caes. Des. Tert. III. Vir. R. P. C. Iterum murum turreaque fecit.). Iz one dobe je tudi bil najden od cesarja Avgusta v Škocjanu kamen (kder Reka v »jamo skoči«), katerega so Tržačani (?) iz hvaležnosti njemu postavili. Vzidan je bil ta kamen v cerkveni zid, a pokojni dr. Kandler si ga je dal izneti in je v zahvalo podaril cerkvi posebrebrnjeno lampo. (Napis lat.: Imp. Caesar. Divi. F. Augusto. Pontif. Maxim. Trib. Potest. XXXVII. Cos. XIII. P. P. Saerum.). Ljudje so mislili, da je g. Kandler gotovo kak zaklad (»šac«) odnesel, ko je ta kamen v Trst peljal.

*) »Caesar autem legionem XV. in togatam Galiam mittit ad colonias civium Romanorum tuendas, ne quod simile incommodum acciderit decursione barbarorum, ac superiorum aestate Tergetius accidisset, qui repentino latrocinio atque impetu eorum erant oppressi.«

(Dalje prihodnjic.)

rodnega doma« odloži na primernejši čas, ter naj se »Narodno društvo« ustanovi.

Ker je ta predlog za ves slovenski narod jako važen, zato podajemo s tem čitateljem »Edinosti« posnetek onega članka z nekaterimi dodatki:

»V teku stoletij so se slovenska tla vedno bolj skrčila. Celotno Štajersko, Koroško in velik del Tirolskega bil je nekdanja naša last —. In kde so danes naše meje? Tudi zadnje desetletje nam je narodni grob kopalo, kajti po zadnjem ljudskem štetju je bilo 31. decembra 1880. leta 119.695 Slovencev manj, nego leta 1869. Ne slepimo zani sebe; potujmo ob periferiji naše domovine; pogledimo v tužno Istro, Trst, v Brda na Koroško in Štajersko: in prepričamo se, da niso le komisariji pri zadnjem ljudskem štetju tega za nas jako žalostnega rezultata zakrivili. Da se število Slovencev vedno manjša, temu so vzrok krivice, katere se nam v narodnem oziru že stotletja godé, nekoliko je pa to tudi naraven proces. Zgodovina nas namreč uči, da mogočnejši in bolj razviti narodi manjše in manj razvite narode polagoma absorbirajo. Tudi naš narod je majhen, nima pravega srednjega stanja, nima posebnih materijalnih sil in nima še literature onih dveh narodov, katera nam s pogubo prelita. V teku stoletij tudi nas osoda malih narodov dohiti, valovi grmanstva in romanstva tudi nas sčasoma požró, ako cel narod vseh žil ne napne, da se italijaniziranje in grmaniziranje slovenskih tal nemudoma zabrani. V to svrhu si moramo ustvariti za vso Slovenijo »Narodno društvo« v Ljubljani, katero naj ima svoje podružnice v vseh slovenskih pokrajinah in kateremu naj stoji na razpolaganje velik »Narodni fond«. Kako naj »Narodno društvo« deluje?

Boj z našimi sovražniki moramo nemudoma z *enačim* orožjem pričeti! Zategadelj bodi delovanje tega društva v prvi vrsti proti nemškemu »Schulvereinu« obrneno. Na mejah naj se pomaga ubožnejšim občinam narodne šole ustanavljati in vzdrževati; posebno pa naj se v krajih z mešanim prebivalstvom narodne šole ustanove. Ako bi tega od začetka ne mogli, naj bi vsaj otroke ubogih roditeljev s potrebnimi knjigami itd. priskrbovali. Ker se pa prav v mestih največ naših ljudi potujči, trebalo bi koj v prvem letu, morda v Trstu, Celovcu, Gorici itd. nekaj otročjih oskrbovalnic (Kindergärten) ustanoviti, kajti taki zavodi so v narodnem oziru neizmerno važni in jako malo stanejo.

Organizirajo in podpirajo naj se po vsem Slovenskem pevska društva. Narodno petje blaži srce ter budi in krepi narodno zavest. Ko bi nepremočnejšim »Narodno društvo« le note priskrbovalo in ko bi tu pa tam kakega posebno marljivega pevovodjo odškodovalo, koristilo bi to uže mnogo narodnej reči.

Ustanoviti se morajo dalje za preprosto ljudstvo lahko umevni, jako cenjeni časopisi, kakoršnih imajo Nemci pod imenom »Kreuzerblätter«. Skoraj vsi slovenski politični listi so le za omikane čitatele pisani; naše časopise bi se pa moralo posebno na preprosti narod ozirati in v najnižjih krogih narodno zavest buditi.

Tudi bi se lahko izdajali podučilni spisi, bodi si političnega zadržaja. V okrajih, kder Slovenci z drugimi narodi skupaj živé, in kder narodna društva vsled prenapetosti naših narodnih nasprotnikov primernih prostorov večkrat še za dober denar ne dobé, v takih krajih naj bi pomagali ondodnim Slovincem lastno ognjišče sezidati. Prav tako naj se hirajoča narodna društva ob naših mejah podpirajo.

Podpirajo naj se tudi dijaki vseh vrst, posebno pa vseučiliščniki. Objednem naj bi nam tak »narodni fond« o času volitev služil kot splošni agitacijski fond.

Od kod pa dobomo denar za tak »Narodni fond«?

Za to bo darežljivost vsega naroda skrbela, podpirali nas bodo v tem pa tudi drugi slovenski bratje. Naš narod, kateri je prepričan, da se bori za svoj narodni obstanek, in kateri hoče jezik svojih prednikov tudi svojim potomcem zapustiti, naš narod, pravim, položi zadnji svoj vinar na oltar domovine, da se narodne smrti otme. Ker smo pa majhen in ne bogat narod, ne cepimo svojih moči, marveč zedinimo vse svoje sile le v ta namen, da se, kolikor je od nas odvisno, nijedna, tudi najmanjša slovenska vas več ne potujči. Zato pa mislim, da govorim iz srca vsem onim rodoljubom, koji so za »Narodni dom« v Ljubljani uže kaj darovali, ako predlagam, naj se ti darovi prepuste »narodnemu fondu« in da slovenski narod »Narodni dom« kot manj nujno narodno podjetje za nekoliko let odloži. Vseslovenski »Narodni dom« v belej Ljubljani homo z radostnim srcem tedaj zidali, ko bomo grmanstva in romanstva naskok odbili, in ko bo vsega naroda eksistenca zagotovljena: zidali ga bomo

v znamenje zmage, posvetimo ga boginji zmage.

Slovenci! Kranjsko je v narodnem oziru mej vsemi slovenskimi pokrajinami v najugodnejših razmerah. Boj za obstanek bijemo le ob mejah. *Z* je pomoči potreba, in sicer *koj*.

In kaj opazujemo po Slovenskem? Skoraj vsa agitacija se koncentrira le za »Narodni dom«; na več desetletij so vse narodove sile vsa darežljivost vsega naroda vporabljena za nekaj, kar bode Ljubljani res koristilo in vsem zavednim Slovincem v ponos, kar pa ni jednega Slovence ob našeje meji narodne smrti ne otme. 20 ali še več let bi vse narodove sile za »Narodni dom« žrtvovali, mej tem ko bi sovražnik z vso močjo ob naših mejah na nas pritiskal! Po mnogo letih bi se morda res palača v Ljubljani vzdigovala, ali mej tem bi se ob mejah gotovo tisoč in tisoč Slovencev potujčilo. Tega Bog ne daj!

Zato pa organizirajmo nemudoma »Narodno društvo«! Kot ud mu pristopi vsak zaveden Slovenec. Redni doneski teh udov in prostovoljni darovi vsega naroda bi društvu priskrbeli potrebni »narodni fond«. V tem svetem boju za našo narodnost nas bodo pa gotovo tudi drugi Slovani podpirali. Ako v Brzinu za nemški »Schulverein« denar zbirajo, najdejo se tudi zunaj Slovenije slovenski rodoljubi, koji bodo za naš »narodni fond« kaj darovali. Rojaki! na noge.

Mi pristavljamo temu dopisu to le:

V tem dopisu je mnogo resnice, položaj je resnično tak tukaj v Primorju, pomoči je treba in navseti so izvršni, vse je torej prav dobro in lepo. A zaradi tega ni treba ustaviti delovanja društva »Narodni dom«, in to iz teh le uzrokov:

1. Stvar je uže toliko dozorela, da se ni bati, da ne bi je odbor poprej nego v 20. letih izvršil, temveč je nade, da ne bode treba niti 10 let, zato nam jamčijo osebe odbornikov same.

2. Naše menenje je, da je popolnoma dobro in previdno, da vsak impuls in vse vodstvo dohaja iz središča, da se pri nas še bolj ne vgnjezdi ono »domačinstvo«, ki na priliko Slovincu opinaša, ako kaj za narod dela v Trstu ali Gorici, pa je slučajno rojen kde na Kranjskem; — ta partikularizem je škodljiv uže zato, ker ovira vsako ozbiljno in imenitnejšo politično postopanje. Slovenec je Slovenec, pa bodi rojen v Trstu ali pa v koroškem Pliberku in ako je zaveden, ima pravico in dolžnost, da dela za svoj narod po svojej moči, kodar koli živi. Ker Nemci in Italijani tako delajo še celo v slovenskih krajih, zato je naravno, da moramo tudi mi tako delati.

3. »Narodni dom« bode kapital, ki bode nesel gotove obresti, ti obresti pa se ne bodo rabili na korist ljubljanskih društev; ta društva bodo plačevala najemščino, kakor vsaka druga stranka, katera bode stanovala v tem poslopju z imenom »Narodni dom«. Vsa renta pa bode pripadala »Matici slovenskej« in dljakom iz vseh slovenskih pokrajin. Podpirala se bode torej z dohodki »Narodnega doma« slovenska književnost, umetnost in slovenska mladina, katera ima namen pomnožiti duševni kapital našega naroda. Do tukaj se toraj namen »Narodnega doma« ujema popolnoma z dopisnikom v »Politiki«.

Kar pak se tiče podpore za slovenske šole in otroče vrte v Trstu, Gorici, Celovcu itd. gotovo je dopisnikova misel prava, toda društvo »Narodni dom« tudi lahko se dostavi svojim pravilom, da se porabi en del dohodkov tudi za take šole, za podporo evških društev itd. Vse to se lahko izvede pod imenom »Narodni dom« in mi smo tudi gotovi, da voditelji v središču Slovenije ne bodo tako oskosrčni, da ne bi tega tudi storili in skrbeli za to, da postane »Narodni dom« pravo središče, pravo srce slovenskega naroda, iz katerega se bode raztekala enakomerno zdrava krv po vseh žilah narodnega života. Narodnjaki v Ljubljani predobro znajo, da je treba utrditi meje in bi bili slabi politiki, ako bi samo središče trdili, katero mora naposled tudi propasti, ako bi se naše narodne meje vsako leto nazaj potiskale proti središču.

Jako trdnega stališča v sredini Slovenstva pa nam je neobhodno in toliko bolj potreba, ker smo raztrgani v toliko dežel in upravnih celot, da nobeno drugo ljudstvo ne tako. Tako stališče bi lahko mnogo uplivalo na vse naše pokrajine in bilo bi magnet, ki nas bi vse nase potezal, ker bi nam dajal podporo, vzgled in pogum, krepil naš ponos i našo narodno moralo, brez katere nemamo bodočnosti. Uže naravnim nagib je narode vseh časov izpodbujal, da so združeni izvrševali dela, na katera so bili ponosni na veke, in katera so jim netila zvestobo in ljubezen do domovine. In tako delo je gotovo »Narodni dom«.

Mi sklepamo z naslovom: Ne delajmo ni konkurence, ni vojne »Narodnemu domu«, vsi

Slovenci delajmo navdušeno zanj; le to glejmo, da se popravi, kar je še potrebna pri vsej osnovi, in da se spoje dobri nameni, katere utegne tu in tam še kedo nasvetovati, z nameni društva »Narodnega doma« in to ne bo težavno, ako hočemo in želimo mi na periferiji in oni v središču napredek in konečno zmago našega naroda.

Iz IV. volilnega okraja v okolici 19. junija.

V nedeljo 18. t. m. so se vršile volitve v tržaške okolici. V našem okraju je zmagal uže znani »progresist« Alessandro Cesare. To je sramota našim volilcem in delo podkupljivih tukajšnjih agentov. Za malo vina so izdali svojo domovino. Taka sramota se še nikoli ni zgodila v našem okraju. V soboto 17. t. m. je hodil žganjar capovila iz Barkovelj od hiše do hiše in agitiral za imenovanega »Progressista«. Dokler bo nam naš magistrat za župane imenoval take može, kakor je ta, gotovo bo narodna stvar od dne do dne bolj propadala. Čudno se mi zdi, da iz Barkovelj mnogo narodnih volilcev, koji bi gotovo vsi bili za narodnega kandidata, g. Živica glasovali, ni bilo v volilnej knjižici vkljub reklamacij vpisanih in jih zato tudi k volitvi ni bilo. Naj bi narodni naši možje to stvar prav dobro preiskali. Upam, da naš okraj ta grdi madež pri prihodnji volitvi izbriše.

Domobranec.

Z Barke pri Divači 11. junija.

(Letina, živinoreja in tržaška razstava.) Letos, kakor povsod, bila je tudi pri nas prav ugodna zima. Veliko so poljedelci dela storili, bodi si v vinogradih, v senožehtih, na njivah itd. A žalibože, kedor je bil letos bolj marljiv v vinogradih, ta ima večjo škodo, kajti zgodnje vinske trte so bile obzelenele pred sv. Jurjem, nesrečni mrz in slana sta pa letino uničila. Češplje so tako lepo cvele, da je bilo veselje, pomladanski mrz pa jih je spreobrnol v rožiče. Jabelk bo malo po nižavah, hrušk pa nič. Žito in seno kažeta srednje, ako ju Bog obvaruje. A za denar, ubogi Brkin, če ni sadja.

Živinorejci na noge! Bliža se tržaška razstava, iz več ust se slišijo glasovi: Kaj bi gonil živino na razstavo, saj kmet tako nič ne dobi. Ne da bi se hvallil, a dokazati hočem resnico, da so komisije pri razstavah tako pravične, da dar priznavajo le temu, ki ga je vreden. Leta 1874 sem peljal v Gorico domá prirejenega bika na razstavo in dobil sem za dar (prejimo) 8 mesecev staro marijadvorsk junico. Leta 1877 mi je slavno c. kr. goriško kmetljako društvo poddelilo za gojitev in povzdigo tukajšnje živinoreje bika švicarske pasmi. Po križanji gor navedenih plemen, dobil sem junico. Junica ima sedaj 4 leta in uže drugzega junčka. To sem se prepričal, da križanje krvi po švicarju je boljše za naše kraje, nego čisto marijadvorsko, ker je dosti bolj trdih parkljev in ima boljše mleko in tudi dosti. Prva čisto čisto marijadvorska junica je imela dosti mleka a bilo je bolj redko ali vodeno, tudi je imela za tukajšnji svet premehe noge. Prodal sem jo za 110 gl. a. v. Za njeno hčer so mi ponujali 120 gl. ohranil sem tudi junca po tem plemenu, katerega sedaj rabim za pleme in ga priporočam živinorejcem. Namnil sem kravo z junčkom na tržaško razstavo pripeljati, ako bodo razmere ugodne.

Prelec Jernej.

Iz II. Bistrice 15. junija.

V enem zadnjih listov ste poročili, kar je tudi »Slov. Narod« ponatisnol, da g. J. V. policijski nadzornik v Trstu, stražnikom v stražnici slovenske liste, posebno pa »Edinost« prepoveduje čitati. Ta gospod nadzornik bi imel vendar za bolj važne stvari, nego za irredentovsko politiko skrbeli.

V okolici II. Bistrice se je dolgo časa 23 letni Andrej Bubnič iz Podgrajskega okraja klatil, in mej mnogimi tatvinami tudi pred 14 dnevi enega železniškega čuvaja od tukaj čisto pokradel. Ukradeno robo je pa prodal, da ga niso »izvohani« kupci prijeli. Žendarmerijske postaje v II. Bistrici, v sv. Petru, v Sežani in Podgradom so ga več tednov brez vspeha zasledovale in se pritoževale, koliko noči zavoljo tega človeka v slabem vremenu stražijo. Pred kakimi 14 dnevi pa je eden tukajšnjih tihotapev v Trstu tega človeka izdal, in so ga zaprli. V sredo pred sv. Rešnjim telesom, dne 7. junija so tudi njegov corpus delicti v II. Bistrico poslali, vendar pa Andreja Bubniča niso prignali. Ta dan ga je namreč sam gori omenjeni politikar J. V. iz Trsta v II. Bistrico po železnici odpeljal, da bi se tukaj kaznoval. Ko se zvečer proti 9. uri v sv. Peter pripeljeta, popihal mu je Andrej Bubnič iz vagona, da ga od danes še niso ujeli, in ga gotovo tudi tako hitro ne zasačijo.

Gospod J. V., ne vtikajte se tedaj v politiko, ampak skrbite, da nam ne boste skrbi, žendarjem štirih postaj pa truda napravljali!

Gotovo ste, gospod nadzornik, takrat v sv. Petru prebirali napis »za gospode« ter v jezi pozabili, da vodite hudodelca!

V Beogradu, 30. maja.

Pred nekoliko dnevi sem prijel radostno Vašo listino, ne buduje se, ker se vam tako redko javljam — saj sami dobro znate, da večkrat tudi sam ne vem, kaj bi pisal, in kje bi počel, potem pa v večnem poslu — in čas hiti, neznajčo kako. No, storim pa po svoji mogočnosti, da vam ustrezem, ker znam, da zvesti sinovi na bregovih valovite Adrije z veseljem in brižljivo sprejemajo novice iz bratovske zemlje, iz svobodne posestrime Srbije. Ni moj namen, da vas s tukajšnjimi bujnimi parlamentarnimi stvarmi vpoznam — ne — ker daleč od mene, tudi se me prav nič ne tičejo, moja želja je le ta, da vas po svoji mogočnosti, kolikor moje skromno mišljenje dovoljuje, vpoznam z tukajšnjimi dogodki, kateri se zlivajo v eno misel, kateri so v eni jedini želji zbrani, in to v tej: v holjem in iskrenem poznavanju dveh sorodnih narodov po krvi in duši. Iz Vaše listnice sem posnel, da v kratkem še druga dva Slovence na srbske zemlji pozdravimo.

Meni je prav milo, da se s tukajšnjim narodom pomešamo, — kar nam ni mogoče v političnem duhu, to saj nam bode gotovo brez velike težave v naravnem smislu mogoče, pa da enkrat na tej poti do boljšega poznavanja dokorajčimo.

Mislil, da ste čitali o tako imenovanem »škandalu« v gledišču pri predstavi »Rabagasa«, — na vse to odgovorim vam prav kratko, in sicer to: — ako človek prav pesimistično razmisli, bil je ta dogodek take fantalinske prirode (narave), da ni vredno o njem govoriti. Mi vsi dobro znamo, da se v Pešči dlake v jajcu išče, — no, prraščanje je, ali jo najdejo.

Kakor vam bode znano, imeli smo tukaj za binkošne praznike velik šod raznih pevskih družin. Ta skup, to veselico so napravili, da se praznuje 30 letnica tukajšnjega pevskega društva Beogradskoga. Te veličanstvene veselice se je bilo vdeležilo 17 društev in to iz: Pančeva, Vršca, Zemuna, Vukovara, Mitrovice, starega Bečija, Zagrebško, Karlovska, Šabačko, Negotinsko, Gradišansko, Pozarevačko, Vranjsko, tukajšnje: srbsko evrejsko, srbsko cerkveno, in društvo »Kornelija«. Svečanost je trajala tri dni prav slovesno, in izvršila se na popolno zadovoljstvo došlih gostov. Vseh pevcev se je računilo nad 300. Drugi dan po veselici je bil velik koncert v tukajšnjem gledališču, kjer so vsi člani vseh družin bili. »Srbska kraljevska himna« in »Padajte bračoh, peli so vsi pevci skupaj, lahko si tedaj mislite, kako je to veličastno zvonilo, kadar se 300 izurjenih grl naenkrat odpre. Vsa ta društva so prav krasno pela, najbolj so se pa pokazali: Beogradčani, kateri so peli zbirko narodnih pesmi, potem Pančevci z svojo pesmijo »Krstonosci na morju« od Bazena iz francoskega, — no, lepše bi bilo, da so se na slovensko polje ozrli, — a ne na stranstvo vrgli. Koj za njima pa je bilo tukajšnje srbsko evrejsko pevsko društvo, katero je našo od Ipavca »Kdo je mar« veličastveno zaorilo. Slišal sem od spoštovanih gostov, da je »Kdo je mar« najlepše in najboljše bila pesem — zato pa ni bilo ploskanja ni konca ni kraja. Tukajšnje srbsko evrejsko pevsko društvo je vrlo marljivo, poštovano, in ako bo dalje tako napredovalo, postane najodličnejše od vseh drugih društev. V radosti sem plaval — ko je ta mila in krasna pesem iz daljne domovine na odru Beogradskega pozorišča pred očmi Nj. veličanstva kralja in kraljice, tako krasno donela, in tako navdušeno sprejeta bila. Živio Ipavci! — Živio evrejsko srbsko pevsko društvo! Prav žal nam je bilo, da se ni še več drugih slovenskih društev te krasne veselice vdeležilo — kakor smo pa slišali — ne smemo se čuditi. — Ogrska, katera je bila vselej velika prijateljica, pokazala nam je tudi pri tej priliki visoko svoje naklonjenje s tem, da je v 12. uri izdala ukaz, da iz Avstro-Ogerske države ne sme v Srbijo noben član, kateri nema generalnega potnega lista. To se ve, kadar človek na Ogrskem generalnega potnega lista išče, mora se poprej 40 dni postiti, a za absolucijo 5 gld. platiti. To pa dosti stane, in to je tudi glavni vzrok bil, da so nekatera društva od svojega namena odstopila.

Vsak rodoljub mora tudi iskreno pozdraviti veliki pevski zbor in veličansko slovesnost v starem Zagrebu — samo čudo, da ste se te slovesnosti isti dan vršile in mislim, da ne bi bilo škodilo, ako bi bilo prišlo do sporazumljenja z glavnimi faktorji, kateri so bili vsu- ditelji in voditelji teh lepih slovesnosti. Za Boga, 1400 let uže skupaj delimo srečo in nesrečo, tudi ne za enim gonilcem, ali v enem kosu zemlje — in vedno se premalo brigamo za skupno delovanje, skupnosporazumevanje — vpoznavajmo se, — zjediniimo se vsaj duševno. Simo- il

enkrat duševno zjedinjeni, enega mišljenja in ene želje, potem bomo velikansko napredovali in homo češteni in slavljeni.

Po dolgej suši smo imeli tukaj obilno dežja, kateri je zemljo dobro okrepčal; — žito se je popravilo, vinska trta še precej dobro kaže — in nadejati se je — ako ne bode posebnih vremenskih promen — še precej dobre letine.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor se bo v jesenskem zasedanju pečal s carinsko-političnimi predlogami velike važnosti.

Minister Kallay odpotuje te dni v Bosno in Hrcegovino in ostane 4 tedne v teh deželah. da se sam pouči o tamošnjih razmerah.

V tirolskem deželnem zboru so storili dr. Falk in tovariši predlog, naj se da aktivna in pasivna volilna pravica pri občinskih volitvah vsem onim, ki plačujejo davek od pridobitkov ali dohodkov ter se imajo smatrati za občinarje.

Kar je presviti cesar očital nemško liberalnej stranki strankarsko opozicijo, od tistega časa jo tepe božja šiba. Ni teden ne mine, da ne bi dobila hudega udarca. Znano je, kako je klečepazila pred Bismarkom ter pretlika z njegovo jezo, Schönerer ga je v Bratislavi celo klical, naj otme Dunaj, ker je Strassburg otel, in Bismark ni ostal dolžen odgovora, ampak oglašil se je v nemškem državnem zboru pri razpravi o samoprodaji tobaka ter to stranko ostro obsodil. Imenoval je pristaše te stranke »Herbstzeitlosen«, ki so vsled nezmernosti svojih zahtev prišli v obžalovanja vredni položaj in prisilili dinastijo, v interesu svojega obstanka, naslanjati se bolj na drugo stranko. Prosim gospoda — rekel je Bismark — vzemite si k srcu vzgled Herbstove stranke v Avstriji — jaz jih imenujem »Herbstzeitlose«, ker niso nikoli nič o pravem času storili — kam vodi strankarska taktika. — Ta obsodba je kakor strela udarila judovske časnike i si ne vedo pomoči drugače, nego z grozovitvijo, da se bodo odslej opirali na svojo moč. Je li Bismarkov govor streznol one izdajce, ki po slovenskih deželah nabirajo rekrute za nemško armado? Ne verujemo, ker sprli so se s pametjo.

Na Dunaji se snuje nemško-ljudska stranka. Nje svrha je delati za ljudsko blagostanje i pripomoči, da se mir napravi mej narodnostmi. To je dobro znamenje i sploh je veselo, da so Dunajčanje v zadnjih dneh začeli hrbet obračati pojudenej Herbstovej stranki.

Dunajsko deželno namestništvo je ukazalo zapreti društvo velikokolcev na Dunaji »Deutsch-oesterreichischer Leseverein«. To društvo je bilo nekdanj na glasu in bilo so v njem tudi Slovani, ki so pa odstopili, ker se je vgnjezdil v njega Herbstov in Schönererjev duh. Od tega časa pa v njem ni bilo več miru. Nezrell in oholi nemški študentje so porušili vso disciplino, delali razpore in poulične škanđale tako, da je bila vlada primorana temu konec storiti s tem, da je društvo razgnala.

Vnanje države.

Srbska skupščina se je vendar sešla ter imela 19. t. m. prvo sejo. Vlada je toraj za zdaj zmagala.

Na Irskem ni pričakovati pomirjenja; skoro raj vsak dan se čuje o napadih in umorih; policija stakne orožje i strelivo zljaj tu, zdaj tam; bati se je splošne vstaje.

V Egiptu so zmešnjave še vedno velike. Od ene strani vplivata Angleška in Francoska, od druge pa Turčija, ki je v Egipt poslala Derviš pašo, da varuje turško vrhovno oblast v tej deželi. Ta mož je sestavil nov kabinet, kateremu je načelnik Ragheb, domačinom priljubljen mož. Ljudstvo pa je še vedno zelo vznemirjeno. Tujcev se je do 19. t. m. uže okoli 32.000 izselilo. Velevlasti so sklenole egiptovske zadeve v konferenci vrediti; ni pa še gotovo, če turška vlada pošlje v konferenco svojega zastopnika.

V Egiptu je položje tako, da se od danes do jutri ne more nič sklepati. Velevlasti se pri-zadevajo, da se na konferenci sklene, kako je postopati, ali turški sultan neče konference dovoliti, ker se naslanja na to, da je on vrhovni oblastnik Egipta i da se druge vlade ne smejo vtikati v egiptovske zadeve. Zarad Egipta prav lahko vstane vesoljna vojna mej evropskimi državami, i mej krščanstvom i muhamedanstvom. Po zadnjih telegramih so velevlasti Avstrija, Nemčija in Italija odbile konferenco.

DOMAČE STVARI.

Čestite gg. naročnike, kateri so še za 1. poluletje kaj dolžni, uljudno prosimo, naj dotični znesek k nam pošljejo. Kdor lista dalje ne želi prejemati, naj ga blagovoli vrnoš. Opravništvo.

Njeg. ces. visokost nadvojvoda Albreht je prišel 19. t. m. zjutraj ob 8. uri v Trst ter se je takoj s cesarskim parnikom »Phantasie« odpeljal v Pulj. Uže vtorek se je vrnil zopet v Trst, kjer je pregledal vojake, ter jih pohvalil, da so dobro izurjeni i se lepo držé. Zvečer so napravili veterani, katerih častni načelnik je, »zapfenstreich« i pred njegovim stanovanjem igrali cesarsko himno, in ko je ta potihnila, zaorilo je iz stoterih ust »hoch«, »evviva« in tako krepki »živio«, da je prva dva pozdrava popolnoma preglasil. Nadvojvoda je potem poklical k sebi veteranov načelnika, ter veteranom svoje priznanje izrekel. — V sredo dopoldne je nadgledoval vojaške manevre pri Zavljab, popoldne pa se v Gorico odpeljal.

Novoga mestnega svetovalstva konservativni klub se je zadnji četrtak konstituiral, za načelnika je bil izvoljen g. Dimer, za njegova namestnika pa gg. Lunardelli in R. Luzzatto.

Episode pred volitvami. Dr. Goracuchi je stal nekda »Progresistom« toliko denarja, da so ti zadnji sklenoli, njega ne več kandidirati. Goracuchi je volilec I. okraja mej drugim tudi rekel, da njegova stranka hoče za-braniti razstavo. Morate si misliti, ako se je s tem prikupil Škedenjecem, mej katerimi je mnogo delalcev. — »Ze fin il šior dottor«. — Ravnatelj »daca« v Trstu hoče, kakor se sliši, mestnim očetom nasvetovati, naj bi bile volitve vsako leto vsaj enkrat, ker v volilnej dobi ta mesec od 5 do 18, to je v dveh tednih, plačali so krém-marji posebno v okolici več užitnine (laca) nego navadno plačujejo v 8 tednih. Irredentarij v kratkih hlačah, katerih je kakih 10 v 4. okraju, sklenoli so po nasvetu »necega« Gustinčiča, da morajo vsi Kraševci iz Trsta po geslu: »fuori i Carsolini e Cragnolini«. Ker pa je Gustinčič sam doma iz Dutovelj in je okolica močno pomešana s Kraševci, zato so sklenoli ti patrijotje, da pregnane Kraševce nadomeste z ruskimi prognanimi čifuti, s tem pogojem, da vsak čifut plača vsako nedeljo 5, 10 do 20 litrov vina za omenjene »Irredentarije« in to v dveh znanih gostilnah na Greti, Gustinčič pa se tudi poždi, da mu ne bode treba bežati iz okolice. — Na dan obrezovanja bo velika »fraja« v obeh gostilnah »per tutti« — Irredenti v kratkih hlačah. V dogani pa slučajno dela en par teh barokovljanskih Irredentovcev. — A tam imajo večino Kranjci in Kraševci, zato pa so v ponedeljek sprejeli ta novošegne »irredentarije« s klici: »Živio Slovenija, živila Avstrija,« »strani z izdajalci!« »fuori gli Irredenti!« Ljudje so bili tako razkačeni, da bi jih bili zgrabili, ako ne bi jih bili zadržavali uradniki. — Tudi možje okoličani, to je možje v pravem pomenu besede, sramujejo se vsi, da imajo mej saboj ljudi popisane baže. — V obče moramo reči, da so pošteni in pametni ljudje, okolica postane srečna, kadar do dobrega spozna one varalce in jim postavi mreže pa skopce, da se v njih polové. — Prihodnji gotovo v 4. okraju poštenost sijajno zmagá.

Tržaška razstava. V seji izvrševalnega odbora zadnjo soboto se je sprejel načrt o podeljevanji svetin. Na razstavo pride tudi poštna dopisnica, na katerej je napisanih 9000 hrvatskih besed, katere se s povekšalnim steklom prav razločno beró. Napisal jo je Hrvat, g. Fr. Franjek, poštni oficijal v Oseku. Postopje za akvarijum je uže dodelano; ima 12 velicah bačev in več manjših, ki potrebujejo 30.000 litrov vode, da se napolnijo. Vtorek so pripeljali več krasnih kač, ki bodo obiskovalce gotovo jako zanimalo.

Siromanišnica v Trstu. Ta velik zavod ima 593.779 gld. nedotakljivega premoženja v denarjih; lansko leto je poraslo za 32.423 gld. Število ubozih v njem je znašalo 861, mej njimi 429 starcev in stark, in 432 zapuščenih fantičev in deklic. Lani se je potrosilo za nje 104.102 goldinarjev, torej za vsako osobo poprek 160 gld. — K temu je dobilo 874 ubozih družin v mesečnih obrokih 18.336 gld. podpore. — Te svote kažejo, da se za siromake v Trstu mnogo dela.

Begunov iz Egipta je pripeljal zadnjo nedeljo Lloydov parnik »Espero« 242. Prišli so sami premožni ljudje, ki so se večidel naselili zunaj mesta po kampanijah, katere so uže poprej telegrafično v najem vzeli. Mej njimi je bilo tudi več Tržačanov. Prihodnji parnik pripelje novih gostov iz Egipta. Sliši se, da dojde kakih 1000, a večinoma so ti ljudje, židje, tako, da je podlistkar v »Triester Zeitung«, rojen žid, sam vsklikol, »Ende Jud, alles Jud.«

Parnik »Pandora«, kateri so z veliko težavo še le v nedeljo v morje spravili, dolg je 342 čevljev, širok 36 $\frac{1}{2}$, čevljev. Ima prostora za 5000 ton blaga, in moči za 1500 konj. Parnik je izdelan iz Donaviškega štajerskega železa.

Štanjelska čitalnica priredi 25. t. m. se sodelovanjem Rifenberških in Komenskih

pevcev veselico s tem le sporedom: Loterija, govor, petje, igra: »Gluh mora biti«. Vstopnina: Udje: 15, neudje 30 kr. Ker je čisti dohodek odmenjen za »Nar. dom« v Ljubljani, ne bodo se stavile meje blagodušnosti. Začetek ob 6. uri zvečer.

Goriški deželni zbor se je odprl zadnji ponedeljek. Deželni glavar, pl. dr. Pajer, pozdravil je poslance v italijanskem in slovenskem nagovoru, končal s trikratnim živioklicem na Nj. veličanstvo, cesarja, predstavil vladnega komisarja barona Rechbacha in potem prvo sejo zaključil. — V drugej seji, ki je bila uže isti dan, izročil je deželni odbor zboru račun za leto 1881 in proračun za leto 1883. Potem so bile volitve v razne odseke; izvoljeni so bili: v finančni odsek gg. poslanci: Vilj. pl. Ritter (prvomestnik), Povše, Faganel, Gasser, Koeljančič, Tonkli in Jonko; v justični odsek: Coronini (prvomestnik), Abram, Deperis, Devetak in Tonkli, in v petičijski odsek: Dottori (prvomestnik), Benardelli, Kocijančič, Mahorčič, Maurovich, Pagliaruzzi in Del Torre. — S tem je bila zaključena druga seja.

Iz Gorice se nam piše o velikej demonstraciji proti Favetti-ju, mestnemu tajniku in očetu irredentovskega gibanja na Goriškem. Kakih 600 ljudi raznega stanu se je zbralo v ponedeljek na »Travniku« in je klicalo »abbasso Favetti«, »Evviva l' Austria!«. Potem so prinesli en kip Favetti-jev iz mavca ter so ga razbili na Travniku na 1000 komadov. — Demonstracija je pomenljiva. Favetti je kriv »slabega« gospodarstva z mestnim denarjem, prišel je torej čas tudi zanj, da se bo pokoril za vse svoje velike grehe proti Avstriji in ožjaj domovini. — Mi čestitamo Goričanom, ker zdaj utegnejo tudi tam nastopiti lepši dnevi. — O tej stvari nam je zagotovljen za prihodnjie daljši dopis.

Služba podučiteljice z letno plačo 600 gld. in 150 gld. priklade je razpisana na dekliškej vadnici v Gorici, ki je spojena s ženskim učiteljiščem. Zahteva se zmožnosti za poučevanje v nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku.

Učiteljske službe so razpisane: v Postojni, Slavini in Vremah z letno plačo po 500 gld.; v Vipavi, na Slapu, na Ubeljskem in v Vrbovem po 450 gld. na leto; v Košani, na Ostrožnem Brdu, v Suhorji, Vrabčah, Planini in Knežaku po 400 gld. na leto. Prošnje naj se pošljejo okrajnemu šolskemu svetu v Postojni do konca julija t. l.

† V. g. **Jurij Grabrijan**, dekan vipavski, častni kanonik umrl, je 22. t. m. v 82 letu. Bil je eden najzaslužnejših rodoljubov na Kranjskem, in menda zadnji sošolec Prešrnov.

Iz Notranjskega se nam piše: Letina pri nas lepo kaže, le za seno smo v strahu i skrbi, ker je tako slabo, oboje goveje i konjako, da se je po pravici živinske lakote bati, kar se pomni, v nekaterih krajih ni bila še tako slaba trava. Žita lepo kažejo, posebno rž; okopavine so tudi še precej lepe; sadja, jabelk i brushek bo precej, češplej malo, tu pa tam nič, ker so v rožiče ušle. Bog hotel da bi vsaj letos si nekaj pridelali, ker drugače bo hudo pri tolkej dragini, živeža kupovati ne moremo. Sv. Medard je letos dober prorok!

Za »Narodni dom«, kakor se nam piše iz Litije, pridedili so litijski rodoljubi keglanje z dobitki, katero se je pričelo 28. maja, in se konča 2. julija. Dobitkov je pet in stanejo 60 gld. troški so uže pokriti in vrhu tega za »Narodni dom« nekaj nad 100 gld. nabranih, upamo lepih dohodkov. V komisijo, katera ima razsojati prepire, ako bi pri keglanju nastali, izvoljena sta gospoda c. k. okrajni glavar in c. k. okrajni sočnik, katera sta, kakor se iz tega vidi, tudi narodnjaka. To kaže, da ima naša Litija tudi nekaj za narod unetih Slovencev.

Cerkev pogorela je v noči od 14. na 15. t. m. v Klostru blizu Črnomlja, rešiti se ni moglo nič, ostali so goli zidovi. Škode je okoli 15.000 gld. Ni še dokazano, kako je ogenj vstal.

»Slovenska Matica« je imela 14. t. m. redni glavni zbor. Odprl ga je prvosednikov namestnik, g. Grasselli, ki se je v nagovoru spominal umrlih članov dr. Bleiweisla pl. Trsteniškega in Josipa Jurčiča. Tajnik Orešec je poročal o odborovem delovanju. Na predlog dr. Vošnjaka se je imenoval častnim članom vseučiliščni profesor *Kovičala*, ker se je mnogo trudil za to, da se slovenski jezik uvede v srednje šole. Blagajnik Ivan Vilhar je poročal o društvenem premoženju, proračun za leto 1882 se je odobril. Zastran odbora se po daljšej razpravi sklene po Grassellijevem predlogu: novo izvoljeni odbor naj pretresejo in prihodnjemu rednemu glavnemu zboru poroči, ali je društvu koristno, da se odbor sestavlja le iz 20 v Ljubljani stanujočih odbornikov in razdeli v gospodarski in književni odbor, vsak s posebnim svojim načelnikom. Znani dopis društva »Narodni dom« se vzame

na znanje. Pri volitvi v odbor je bilo oddanih 196 glasovnic...

Gosp. Haderlap nam je pisal to le: Prositi Vas v Vašem cenjenem listu naznaniti, da kritika...

Štajerski deželni zbor se je odprl zadnji ponedeljek. V prvi seji se je pritožil slovenski poslanec dr. Dominikuš...

V Kislej vodi pri Rogatem so nedavno našli na zemljišču g. Kopača nov vrelce, kateri posodbi kemikov...

Češko vseučilišče je 17. t. m. izvolilo vladnega svetovalca Tomelca za vseučilišnega rektorja.

Praški Sokol je praznoval 19. t. m. svojo dvajsetletnico z veliko navdušenostjo v najlepšem redu in vremenu.

Boka kotorska, mali srpsko-narodno književni zabavnik za srpsku mladež, tako se imenuje 62 strani obsežajoča knjiga...

Poslano. Iz tržaške okolice 8. junija. Nesramnost magistratovca.

Večkrat mi je pripovedoval prijatelj, kako črté magistratovec slovensko narodnost v Trstu in okolici, ter hoté, če tudi po nesramnej poti...

Tedaj čujte, gospod urednik, kaj se mi je pripetilo: Pred dnevi sem prejel list od magistrata, s katerim me vabijo v magistratovo palačo dne 7. t. m. Jaz nevedoč zakaj...

Prvi hip sem si mislil, da se ta g. Pimpah nekoliko krega s pametjo in tudi nisem vedel prav za prav, kaj mi hoče, ter čemu so me pozvali.

Jaz bi mu bil na surovo kričanje gotovo ostro odgovorjal, ter ga gotovo ukrotiti, a poznačaj zvižaneže in ker sem bil osamljen brez prié, ter se mi je tudi dozdevalo, da gospod ni pri zdravej pameti...

Za spise pod to rubriko je uredništvo le toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon veleva. Ured.

mojega prepričanja ne zatre, zato mi je rekel, naj otišem.

Kaj pravite, gospod urednik, ni li to prodrznost? Kaj misli g. Pimpah, da smo mi Slovenci v okolici samo zato, da izvršujemo po-

Vprašam: Kdo mi plača pot, kdo odškoduje moj trud in zamudo?

Cesto sem čital, da je hujši poturica nego Turci in v istini ni strasnejega sovraga naše narodnosti, nego so renegatje in druge odpadlice...

Plujejo boža magistrat, ter vse priganjane Karnjele, Neapolitance in druge talijanske izstradane pritepine stavi pod svoja krila in varstvo...

Tako ravnanje se mora stuliti poštenjaku. Oj da bi užé skoraj doba prišla in danica pripula izza gore ter oznanila nam Slovencem: gospodarstvo Adrije!

Anton Švara.

Listnica uredništva. Vseh dopisov smo morali odložiti, naj tedaj s. gg. dopisniki blagovoljno nekoliko potrpeti...

Tržno poročilo.

Kava. — Neznatna kupčija, cene nizke in težko tako hitro poskočijo. — Rio gl. 36 do gl. 64. — Santos gl. 50 do gl. 68. — Java gl. 70 do gl. 80. — Portorico gl. 82 do gl. 96. — Ceylon plant. gl. 83 do gl. 130.

Sladkor. — Cene so zopet niže in utegnjejo še pasti, ker pesa dobro obeča. Slaikor Melis v štokih gl. 36 do gl. 38, v kosih pilé gl. 32 do gl. 34.

Olje. — brez spremembe. — Namizno gl. 48 do gl. 62. — jedilno gl. 39 do gl. 44. — bombažno gl. 32 do gl. 37.

Sadje. — Malo kupčije, cene stanovitne. — Pomeranče, limoni gl. 4 do gl. 8. — fige v venčih gl. 16. — v so lih gl. 11. — rožiči gl. 6 do gl. 7. — mandlji gl. 80 do gl. 81. — rozine Sultan gl. 37 do gl. 44. — cvebe gl. 20 do gl. 31. — opaša gl. 19 do gl. 20.

Riž. — brez spremembe, kupčije slaba, cene šibke. — Italijanski gl. 13 do gl. 21. — indijanski gl. 11 do gl. 13.

Petrolje. — Cene trdne, ker ni došlo nič blaga uža več časa. Denes stane gl. 9.60 do gl. 9.90.

Domachi pridelki. — Fižola manjka sicer, a prašanja po njem je tudi malo. — Koks gl. 13, bobinec gl. 12. — ruteči gl. 13. — zelenci gl. 11. — beli gl. 10 do gl. 10. — mešani gl. 7. — do gl. 9. — Maslo gl. 80 do gl. 101. — Česplje gl. 12 do gl. 13.

Zito. — v slabem obratju, kupčije ni. — Pšenica ruska gl. 12. — koruza gl. 8.10 do gl. 8.90.

Seno in slama. — Seno gl. 1.10 do gl. 1.50, slama gl. 1.30, škopa gl. 1.70 do gl. 1.80.

Dunajska bors

dne 22. junija.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes entries like Enotni drž. dolg v bankovcih, Zlata renta, 1860 državni zajem, Delnice narodne banke, Kreditne delnice, London 10 lir sterlin, Napoleon, C. kr. cekini, 100 državnih mark.

Razpis natečaja

za službo definitivnega učitelja pri mešovitih ljudskih šolah III. reda v Boljuncu in Kubedu s slovenskim učnim jezikom.

Dozvoliki ustanovljeni so zakonom 3. novembra 1874 in 10. decembra 1878. Natečatelji imajo poslati svoje prošnje podpisane potom svojih oblastinj v štirih tednih po uvrstitvi tega natečaja v listu «Edinosti».

Drogerija A. B. ANGELI

plazza della legna št. 1. v Trstu. Zaloga oljnih barv lastne sestave, tovarna šopkov (pinzelnov) nemški, angleški in francoski lak, itd., kakor tudi velika izbirka mineralnih vod

naravnost iz prvih virov. Prodajalec vseh barvnih tvarin za c. k. vojno marino. 6-1

Riccardo Dinelli

Via Canale N. 7.

Zaloga vsake vrste podob iz mavca in drugih izdelkov iz mramorja in alabastra. Tovarna kleja iz mavca za prilepljenje, prodaja na drobno in veliko. (30-27)

FILIALE IN TRIESTE

Stabilimento Austriaco di credito per Commercio ed Industria.

VERSAMENTI IN CONTANTI

Table with 2 columns: Type of payment and interest rate/term. Includes Banconote, Napoleoni, Banco Giro, Assegni, Acquisti e Vendite, Antecipazioni.

Razglas.

Podpisani gospodarski svet naznanja, da so stari navadni semnji za živino in kramarstvo pri sv. Egidiju v Trstu dne 11. julija, 1. septembra in 7. oktobra ponovljeni, in se bodo zaporedaj ravno iste dneve vršili.

Ko bi se pa primerilo, da na tak tržni dan pade nedelja ali praznik, bode semenjki drugi dan. Živina bode na tri leta prosta štanoine. Gospodarski svet v Trstu dne 5. junija 1882. Janez Pipan načelnik.

ROČNI MLINI stiskalnice za grozdje

in za konzerve iz sadja. Sesalke in cevi iz železa, Plinovi motori OTTOVI, popolnoma in bolj ekonomična sistema. Železne cevi. Zaloga portlandskega cementa in hidravličnega apna, Stavbeni stroji. SCHNABL & C. v Trstu via Carintia 17. 23-41

Velutina po bismutu

najboljši prah, obrazu in rokam dati poprejšno nežnost in mehko. Velika elegantna škaflija št. 2. — Vrečica soldov 40.

Trojen izleček kolonjske vode napravljen po najnovejših iznajdbah izdelovalcev na Laškem, Francoskem, Nemškem in Angleškem.

Velika steklenica soldov 60.

Tinktura „Merville“

Neprimerljivo sredstvo, lasom in brkam vrnti lepo svetlo črnost. - Steklenica v elegantnem zavitku gl. 1.50

Prodajalcem se ponuja velik dobitek.

Zaloga v Trstu pri: Artur Migliorini, dišavar in lekarničar, via Majolica N. 11, I. nadst. Drugi prodajali, lekarne: C. Zanetti, G. B. Foraboschi, P. Rocea A. Suttina, P. Slosovič, G. B. Rovis, V. Gorici: G. B. Pontoni, Cristofoletti. V Zadru: Brazzanovich. (30-20)

Bolezni pris, želodca, sapnika, početo jetiko, plučno in mehurjevo prehlajenje, nadihu, kašelj, nervozni in pasji itd. ozdravljajo hlepčki iz smole

kateri napravlja P. PRENDINI lekarničar v Trstu. Velika denarnja raba izdelkov iz smole me je nagnola, da sem napravil pravi izleček iz norveške smole, ki je boljše od onega, ki dohaja iz tujih dežel. Ti hlepčki imajo enako moč gledé vode in smole, jemlje se dosti lažje, lažje se prebavljajo in so dosti ceneje od onih. Za obrambo ponarejanja je na vsakem hlepčku vtisneno na eni strani ime narejalca PRENDINI in na drugi strani beseda Catrame. Prodajajo se v TRSTU v lekarnici PRENDINI v škafličah po 40 kr. in se dobivajo v vseh dobrih lekarnicah vsacega kraja. 20-15

Pozlatarska dela in poprava se sprjemajo v Corsia Station Nr. 10 in via Chiaza Nr. 24 pri Petru Jazbetz.

Vsa priprava za progrinjala na oknah in ogledala po cenah proti vsaki konkurenci. (30-30) ARTUR FAZZINI, Trst, Piazza Caserma N. 1. trgovina z dišavami, oljnimi barvami, šopki. Zaloga razne vrste lak-a, kemičnih izdelkov, barvnih teatin, esene velika izbirka, mineralnih vod itd. Pri vsem najniže cene! (20-20)

Singer Manufacturing & C. New-York.

Ako se plati vsak teden samo eden goldinar dobi se Originalni

Singer-jev šivalni stroj,

in to brez povišanja cene Poročstvo se daje za pet let, poduk na domu brezplačno.

G. NEIDLINGER, generalni agent V Trstu, Corso, plača Modello Šivanke za Singerjeve šivalne stroje komad 3 kr. in tuca 30 kr. (13-7)

Albert Samassa, e. kr. dvorni zvonar, fabrikant strojev in gasilnega orodja v Ljubljani. Ubrani zvonovi z upravo. Vse sorte gasilnice izvrstne sestave za občine, za gasilna društva v mestih in na kmetih. Hidrofori, vozovi za vodo, vrtno škropilnice kakor drugo orožje in pripomočki zoper požare. Crkveni svečniki in druge priprave z bron. Sesalke in orodje za vodovode. Sesalke za vodnjake, za vinske in pivne sode in kadi, za drozganje, za gnojnice, za podzemeljske namene, za ročna in strojna dela. Dalje: kovinsko blago, cevi iz litega in kovanega železa s priteklino, mehovi iz konopnine in gumija itd. — po najnižjih cenah. Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroke. (10-5) 28 vestanj.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega. To pripriosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le radijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrudoviteše žetodne bolesti. Prav izvrstno vstrežajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božast, zoper scropok ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih boleznih, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročilo in pošiljavo pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti 1 G. B. Rovis. Ema steklenica stane 30 novcev. (10-9)

Dr. Katsch-eva zdravilna kava.

Dr. Ferdinanda Katscha v Stuttgartu edino pristno popravljena po Henrik Franckovih s'novih v Ludwigsburg.

Popolno nadomestilo za kavo v zrnih!

Se priporoča, pomešano z mlekom za okusen, krepiven

Ljudski živež;

kava, katera ne vzdraži čutnic, pa je zelo zdrava, hranilna in lahko prebavljiva; najbolje se priporoča osobam, katere imajo slab žolodec, tudi zaradi finega kavinega duha in zelo nizke cene, ter, ker je užé brez dodatka kavinih zrn pripravna za kuhanje.

Se dobiva v vseh specerijskih prodajalnicah v mestih in na kmetih, in tudi v mnogih lekarnah. (10-7)